

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkkerk. Telefoon 01837 - 357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Ver. Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per mm. Bij kon trakt korting.

Levensvraag en Heilstoezegging

Wie is de man, die de Heere vreest? Hij zal hem onderwijzen in de weg, die hij zal hebben te verkiezen. Zijn ziel zal vernachten in het goede en zijn zaad zal de aarde beërven.

Psalm 25 : 12, 13.

We staan aan het begin van een nieuw jaar. Vele gelukwensen zijn verzonden en ontvangen. Vele handen werden gedrukt op de nieuwjaarsmorgen. Zelf hebben we ook velen het goede toegewenst voor het nieuwe jaar. Nu komt tot U en mij een vraag. Een vraag wordt ons gesteld bij het begin van een nieuw jaar. Een belangrijke vraag. Een levensvraag. In betrekking tot het leven zijn er aan ons al heel wat vragen gesteld. In de jeugdperiode kwam geregeld deze vraag op ons af: „En wat wil je worden?”. Jongeren kunnen met deze vraag rondlopen, een tijdlang, zelfs enkele jaren. Nu komt tot ons allen dezelfde vraag: „Wie is de man, die de Heere vreest?”. Dit is een zeer belangrijke vraag. Een vraag beslissend voor het leven en de eeuwigheid. Die vraag wordt gesteld door David. Die vraag wordt ons gesteld door Gods Geest, want David heeft ook deze psalm gedicht, geïnspireerd door de Heilige Geest. In de vraag gaat het over het vrezen van de Heere. In Zijn Woord geeft de Heere Zelf aan, waarin het vrezen van de Heere bestaat. Het is eerbied, ontzag hebben voor de Heere. Het is hartelijke liefde kennen tot de Heere, Zijn wil en dienst. Deze vreze wordt ook wel de kinderlijke vreze genoemd. Die vreze is onderscheiden van de slaafse vreze. Die vreze zien we ten voeten uit getekend in de gelijkenis van de talenten. Die dienstknecht, die van zijn op reis gaande heer één talent had ontvangen, komt op de dag der verantwoording tot zijn meester met: „Heer, ik kende u, dat gij een hard mens zijt, maaiende waar gij niet gezaaid hebt en vergaderende vandaar, waar gij niet gestrooid hebt. Bevreesd zijnde, ben ik heengegaan en heb uw talent verborgen in de aarde, zie, gij hebt het uwe”. Wie deze vrees heeft, vreest voor de straf. Voor de straf van God. Die vrees is niets anders dan eigenliefde. Niet God, doch de mens zelf staat in het middelpunt van de belangstelling. In het Woord worden we ook nog gewezen op de knechtelijke vreze. Duidelijk wordt ons die vrees aangegeven in de levenshouding en opstelling van de oudste zoon. Hij heette zoon, maar was in feite knecht. De liefde ontbrak. Het ware vrezen van de Heere is doordrenkt van en geheel vervuld met de liefde tot de Heere. Wie dit vrezen van de Heere kent, heeft de Heere hartelijk lief, zoals Hij is, zoals Hij Zich in Zijn Woord geopenbaard heeft. Wanneer nu de levensvraag positief beantwoord wordt, dan zal het in ons leven moeten blijken, dat we God vrezen. In ons verborgen en openbare leven. Want deze vreze, gelijk het Woord het ons voorhoudt, vertoont zich voor de ogen der mensen, openlijk, maar die vertoont zich ook dan, als geen mensenoog ons ziet. In ons levensbeginnsel, in onze levenshouding, in onze levensopstelling wordt er dan blijk van gegeven, dat we de Heere vrezen. Zo de Heere te vreze is een geboden

zaak. Dit betaamt alle mensen. Maar nu is dit onze werkelijkheid, wij zijn niet met deze Godsvreze geboren. Wij zijn zonder Godsvreze op de wereld gekomen. Hebt U daar een oog voor? Grijpt die werkelijkheid U aan? Nu is dit het wonder van Gods soevereine genade, dat wat bij ons niet is, door de Heere geschonken wordt. De Godsvreze is een hemelgeschenk. Dit geschenk wordt gezocht en begeerd. Gezocht en begeerd in het nieuwe jaar. Want voor de Godvrezenden bevat de tekst een rijke boodschap. Een heilvolle toezegging. Een toezegging die ook in 1974 vervuld wordt. De Godvrezende zal onderwezen worden in de weg, die hij zal hebben te verkiezen. Zijn Leraar zal de Heere zijn. Hij zal privé-onderwijs van de Heere ontvangen. De Heere zal spreken over de weg, die hij moet gaan. Hij zal zeggen: „Dit is de weg, wandel in dezelve”. De weg des Heeren is de weg van Zijn geboden. De weg van Zijn inzettingen. De weg des Heeren is de weg der genade. De weg, waarop Zijn heil verkregen wordt. De weg des Heeren is de weg des geloofs, waarop men verwacht al het heil van de Heere. De weg des Heeren is de weg van vertrouwen. De wandelaar, gaande op die weg ondervindt dat de Heere het maken zal voor de tijd en de eeuwigheid. De weg des Heeren is de weg van afhankelijkheid. De weg des Heeren is de weg van volgen. Blind in de toekomst en gewillig in het gebod. De weg des Heeren is de weg van het gebed. Van het smeekgebed. De weg des Heeren is de weg, waarop ondervonden wordt: „Ik zal raad geven, Mijn oog zal op U zijn”. De weg des Heeren is de weg, waarop troost en sterkte, bijstand en hulp van de Heere wordt verkregen. Die weg nu begeert de Godvrezende te gaan, gedreven door de liefde des Heeren. Die weg verkiest men. Op die weg begeert men te blijven. Begeert men voort te gaan. Steeds weer. En is men het spoor bijster, dan wordt ootmoedig gevraagd, of de Heere weer wil leiden op Zijn weg en wil houden op Zijn weg, want Zijn weg is de beste weg. Een heilzame weg. Is het gaan op die weg des Heeren op zich al goed en zalig, de Heere stelt nog veel meer in het vooruitzicht. „Zijn ziel zal vernachten in het goede”. De Heere geeft tijdelijke zegeningen. Hij zal het hem aan niets doen ontbreken. Hij zal genieten van het goede des Heeren. En in geestelijk opzicht verrijkt de Heere zijn leven. Zijn ziel zal vernachten in het goede. Gods deugden, Zijn eigenschappen zijn de bronnen van alle goed. De Godvrezende zal, wanneer hij zwak is, zich onbeschermd weet en aangevallen wordt door de satan, de wereld en de zonde, in Gods almacht vernachten. Hij zal vernachten in Gods genade, als de zonde hem benauwt, als de satan en de wereld en het eigen geweten hem beschuldigen. Hij zal vernachten in Gods trouw, als hij wanhoopt aan eigen standvastigheid, aan de houdbaarheid van eigen geloof, aan de volharding der heiligen. Hij zal in de nacht van lijden, druk en strijd, ondervinden de liefde des Heeren. De Heere maakt het zo, dat er zelfs psalmen gezongen kunnen worden in de nacht. In de nacht wordt bemerkt dat Israëls Wachter niet sluimert noch slaapt. Men zal slapen, gerust slapen van

VAN DE ADMINISTRATIE

Als U dit lezen mag zijn wij 1974 ingegaan. Wij willen bij deze al onze abonnees in dit nieuwe jaar 's Heeren zegen van harte toewensen. Wat dit jaar ons brengen zal is ons onbekend, waarom onze bede wel moge zijn of worden: „En nu O Heere wat verwacht ik, mijn hoop is op U.” De verschijning van „Bewaar het Pand” is thans de 9de jaargang ingegaan. De uitgave van ons blad moge ook dit jaar voor velen ten zegen gesteld worden, zoals dit ook vernomen mocht worden in de voorbijgegangene jaargangen. Mogen wij „Bewaar het Pand” ook in 1974 aanbevelen? Wie zorgt voor een nieuwe abonnee? De laatste tijd werden wij vaak daarmee verblijd, alsook met vele giften en overbetalingen, en ook thans mogen wij weer verblijdende berichten doorgeven. In zijn geheel ontvingen wij extra f 872,—, w.o. een gift van f 500,— van N.N., met bijschrift een verlate dankdaggift; een bejaarde abonnee (die al meermalen een gift zond) zond ons f 100,— met te vermelden: waar kan men beter zijn geld aan besteden, daar de wereld smijt met geld voor nutteloze dingen; nog van een bejaarde vriend te W. f 100,— en tenslotte aan overbetalingen f 172,—.

Ook konden wij weer 10 nieuwe abonnees noteren, zodat de laatste weken van 1973 ons wel bijzonder hebben bemoedigd. Ten besluit nog een vriendelijk verzoek: Een abonnee uit Veenendaal zond ons een postcheque van f 12,—, mijnerzijds is verzuimd de naam en het adres van de afzender te noteren, mag ik de afzender verzoeken mij dit even te berichten? Om abuizen te voorkomen.

Ook willen wij al onze abonnees verzoeken, hun abonnementsgeld voor 1974 zo spoedig mogelijk toe te zenden. Zij die reeds in 1973 voor 1974 betaalden hartelijk dank.

Ons gironummer is bekend nl. 70.43.50, ten name van de Adm.: „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn.

N.B. Ik ontvang van vrienden van elders in totaal een bedrag van f 75,—, dat inmiddels overgedragen is aan onze administrateur. Hartelijk dank. B.

's Heeren trouw bewust. Hij zal zijn een toevlucht, een sterkte, krachtiglijk bevonden een hulp in benauwdheden. Welk een heilstoezegging. Een heilstoezegging ook voor 1974. Maar er is nog meer. „En zijn zaad zal de aarde beërven”. Hier wordt gedacht aan de kinderen. De kinderen, die de Heere geven zal, of reeds gegeven heeft. Zij zullen in de zegeningen des Heeren delen. Zij zullen het goede uit Zijn hand ontvangen. Dit zal geschieden. Maar dan zal dit zaad moeten gaan in het spoor der vaderen. Levend bij Gods Woord, levend bij Gods wet. Zich verbonden wetend aan Gods dienst. Dan alleen zal de Heere Zich naar Zijn eigen Woord in de lijn der geslachten niet onbetuigd laten. Voor de godvrezende ligt in de tekst ook een gegeven pleitgrond. Een pleitgrond, opdat het zaad, uit genade, zal delen in de gunst en zegen des Heeren. Het ouderzaad, maar ook het kerkelijke zaad. Wie nu God vreest zal ook bij deze heilstoezegging des Heeren leven.

Het gebed voor het zaad zal er zijn. Steeds, maar wel bijzonder in de tijd, waarin we leven. Immers in onze tijd is de afval groot en de verleidende kracht van de wereld is sterk. En men weet, dat het zaad, dat de Heere kent, dient en vreest, alleen toekomst heeft. Dat zaad alleen zal leven. Eeuwig leven. Leven in de gunst en zegen des Heeren.

En wanneer er van het zaad zijn, die met alles gebroken hebben, dan verslappe het gebed niet. Gods Woord en de historie der kerk spreken ons van de machtige daden Gods.

Denk aan Manasse. Denk aan Augustinus. Zij waren gekomen in het moeras van de zonde en de Heere heeft ze bekeerd. God de Heere doet

wonderen. Ook vandaag. En heeft een godvrezende geen kinderen. Hij zal niet zonder zaad zijn. Paulus had geen kinderen, maar zijn geestelijke kinderen waren vele. Noemt hij Timotheus niet zijn zoon. Hij had hem door het evangelie geteeld. Naomi verloor haar beide zonen, maar zij ontving in Ruth een dochter, een geestelijke dochter. De grote reformator Calvijn had geen kinderen, maar zijn kinderen zijn vele. Kinderen in zijn tijd, kinderen in onze tijd. Het, Godgeheiligde zaad zal van de aarde niet verdwijnen. Daar staat de Heere Zelf voor in. In het testament staat: „zolang als er de zoon is, zal Zijn naam van kind tot kind voortgeplant worden en zij zullen in Hem gezegend worden”.

M. C. Tanis

Besprekingen van de Heilige Oorlog

57.

Voor de stad was het in di haar nood en droefheid een heerlijke verkwikking in staat gesteld te zijn door de Geest der genade en der gebieden, het hart uit te storten in het verzoekschrift dat door Immanuël aangenomen was.

De gedachte dat de Heere nog met de stad wil te doen hebben, dat Zijn troon nog voor haar openstond, gaf moed en kracht.

Maar ach, daar kwam heel veel op af, want de vijand wist de brenger van het verzoekschrift aan het hof der hoven als op de voet te volgen. Had zelfs bemerkt dat de deur geopend werd en de noodkreet uit Mensziel was overgenomen. Ja, dat ene, het gaan met de noden van het hart tot de Heere, had de vijand met al zijn listen en lagen niet kunnen verhinderen. Daarin houdt de Heere het wenende en zuchtende hart vast en dat geeft moed en kracht de weg op Hem te wentelen.

Met deze woorden: Gij weerspanning en hardnekkig Mensziel, ik zal u dat request inleveren wel afleren, ik zal 't u wel beletten,” kwam de helse tiran zijn gal over haar uit te spuwen.

Maar gesterkt door de Heere, daar Hij wilde luisteren naar het noodgeschrei dat tot Hem werd opgeheven, sprak de Majoor Geloof tot hem: „O gij vernielende tiran! 't Zij u bekend, dat wij naar uw woorden niet zullen horen. Wij zijn besloten zolang er een kapitein, een man, een slinger, een steen in Mensziel gevonden wordt, u het hoofd te bieden en tegen te staan. En dat niet met de moed van de wanhoop, gelijk als gij dat pleegt te doen, doch met die van het geloof. Uit dit woord: „Wie tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen,” en dat is een getrouw woord, putten wij moed en kracht.

Bemoedigend waren de vele berichten die binnen kwamen vanuit het hof des Heeren. Ondanks alle bestrijdingen en lasteringen van de tiran, werden zij met de grootste nauwgezetheid verspreid. Burgers die dachten te bezwijken vanwege de ellende die over de stad gekomen was, kwamen het hoofd op te heffen uit al de gebreken waaronder zij gebogen gingen. Hadden weer stof van spreken om de smader te antwoorden. Daar kwam tot grote bemoediging ook een brief binnen, die aan al de inwoners van Mensziel geschreven was. Waaruit zij verstonden dat de dikwijls herhaalde verzoekschriften bij de Heere in gedachtenis waren. En dat zij in 't vervolg meer vrucht daarvan zien zouden.

Hun Prins herhaalde daarin ook, dat het Hem zeer beviel, dat hun hart en zin nu eindelijk vast bleven op Hem en Zijn wegen. Dat zij in afhankelijkheid van Hem staande gebleven waren tegenover de helse aanval van Diabolus. En dat noch zijn vleien aan de ene zijde noch zijn dreigingen aan de andere kant maken kon, dat zij zich overgaven om zijn wrede ontwerpen te dienen. Onderaan stond nog dit vermeld, dat hun Vorst de stad Mensziel gelaten had in de handen van de heer Secretaris en onder 't bestuur van Majoor Geloof, zeggende: „Ziet toe, dat gij u voorts onder hun regering en te bekwamer tijd zult gij uw loon ontvangen.”

Uit het vorstelijk schrijven bleek ook dat Vreze met bliken en bewijzen van liefde en vrede werd begiftigd daar hij het zo dapper had staande gehouden tegenover het verraad van Vleselijke Gerustheid. En dat hij in al die verwarring die gesticht werd de stad diende met geestelijke onderwijzingen om te gaan in het rechte spoor.

Gesterkt door de vele vertroosting die wezen op de verlossing van de stad door Vorst Immanuël, werd alles door de vijand in het werk gesteld dat te verijdelen. Een beslissende slag zou door hem geleverd worden om die troost er door te niet te doen. En dat in het veld op het plein omtrent Mensziel.

Maar de Heere wist er van en dat bleek uit een brief van Immanuël, die door de grote Secretaris werd uitgelegd, want Hij was met al de geheimen des Konings ten volle bekend.

Het was een brief van deze inhoud: „De Diabolisten hebben deze dag een grote beraadslaging gehouden tegen Mensziel en besloten tot de uiterste verwoesting. Zij willen namelijk Mensziel op een weg helpen, die het zekerlijk ten verderve voert. Daartoe maken ze zich vaardig uit de stad op te breken, met 't plan om zich weder in het veld te bewegen en daar te blijven en te zien of hun ontwerp gelukken zal of niet.

Maar zie dat gij u vaardig maakt tegen de derde dag. Want dan zullen de helden des Heeren daar ook zijn en val dan op de Diabolisten aan. Want de Prins zal dan mede in 't veld wezen. Zelfs bij het aanbreken van de dag, of nog vroeger en dat met grote macht. En zo zal Hij van voren, gij van achteren en de vijandelijke armee in het midden zijn, die dan gans vernietigd en verstrooid zal worden.”

Aan dit woord gesproken door de hoge Secretaris die de geheimen van de Koning wist te verklaren zonder enig gebrek, daar behoefde niets en daar mocht ook niets in gewijzigd worden, werd door de stad van ganser harte gehoor gegeven. En dat is de sterkte van het geloof, de kracht om te strijden. Het stond naar dit woord boven alle twijfel verheven dat Immanuël tot de stad zou komen om Zijn volk te verlossen. In het geloof maakte men zich gereed voor de strijd. Vanuit de duisternis van de nacht kwam het leger in de vroege morgen op de aangewezen plaats tevoorschijn met het zoete vertrouwen Immanuël in 't veld te mogen ontmoeten. Dit maakte hen begerig om tegen de vijand op te rukken. Want deze woorden: „Gij zult morgen uw Vorst in 't veld zien,” waren als olie in een vlamvend vuur. Want zij waren een lange tijd ver van Hem verwijderd geweest, zodat zij te ernstiger en begeriger tot het werk waren.

Maar kapitein Ervaring liet men in de stad, daar hij kwalijk gesteld was wegens zijn wonden, die Diabolus hem in de laatste ontmoeting gegeven had. Een man die in zijn strijden voor de naam en zaak des Heeren een rijke ervaring had opgedaan. Maar toen hij merkte dat al de kapiteins zo ijverig in de weer waren, eiste hij zijn kruken. Want juist toen Jakob gebroken was in zijn kracht was hij toch 't sterkst in 't geloof. Paulus was machtig als hij zwak was. „Wat,” zei Ervaring, „zal ik hier zo blijven liggen, terwijl mijn broeders in zulk een gevecht zijn en Vorst Immanuël zich aan Zijn knechten in 't veld vertonen zal?” En zie, hij trok mee in de strijd.

Nijkerk

R. Kok

Naar de katechisatie

DE WET DES HEEREN

Vijfde gebod (2)

We hebben opgemerkt, dat het Gods goedheid is, dat Hij het gezag niet in de hand van één mens gelegd heeft, maar het heeft verdeeld.

Onze Heidelberger zegt, „dat ik mijn vader en mijn moeder en allen die over mij gesteld zijn, alle eer, liefde en trouw bewijze”. En: „aangezien het Gode belijft, ons door hun hand te regeren.”

Zo heeft God met gezag bekleed: ouders, de overheid en Zijn kerk, echter naar verschillend karakter. Het gezag van de ouders over hun kinderen draagt een OPVOEDEND karakter. Dat van de overheid, een DWINGEND karakter en dat van de kerk een DIENEND karakter.

Allereerst nu iets over gezag van de ouders. „Aangezien het Gode belijft, ons door hunne hand te regeren”

Dit raakt dus de rechte verhouding tussen de ouders en de kinderen, zoals de Heere die heeft gesteld. De ouders dragen de verantwoordelijkheid en zorg over hun kinderen en de kinderen hebben zich aan het beleid van de ouders te onderwerpen „met behoorlijke gehoorzaamheid”, zo verklaart onze Heidelberger, als naar de eis

van Gods wet. En dat tot welzijn van het gezin, maar ook van kerk en maatschappij. Want het gezin is als 't ware een „centrale”. Hapert er iets in een elektrische centrale, treedt er een storing op, dan zitten we in het donker. Gaat het in het GEZIN niet goed, worden de verhoudingen gestoord, dan vinden de kerk en de maatschappij hiervan de ernstige gevolgen, dan gaat het daár ook mis. We zien deze ontwijking op ernstige wijze in onze tijd, nu de moderne levensopvattingen al meer hun verderfelijke invloed doen gelden, waarbij alle ordeningen, die God gesteld heeft, radicaal worden doorbroken en omgezet in bandeloze vrijheden tot uitleving van het verdorven vlees! „Gehoorzaamheid” staat niet meer in het dagboek van de moderne mens en van de hedendaagse jeugd, over het algemeen genomen en gezien. Ook ten deze zal het moeten worden: „Tot de Wet en de Getuigenis! Zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn, dat zij geen dageraad zullen hebben.” Jes. 8:20. Daarom moet het beleid van de ouders in de opvoeding gericht zijn op de „goede leer en straf”, waarvan de Katechismus spreekt. Bij de doop nemen de ouders de dure verplichting op zich om hun kinderen „breder te onderwijzen in de voorzegde leer.” In het gezin moeten de vaste grondslagen gelegd worden van de waarheid, van Gods Woord. Zo gaf Abraham zijn huis „bevelen”. Psalm 78 zegt nadrukkelijk: „Wij zullen het niet verbergen voor hunne kinderen, voor het navolgende geslacht.” En Spr. 22:6: „Leer de jongen de eerste beginselen naar de eis zijns wegs; als hij oud zal geworden zijn, zal hij daarvan niet afwijken”.

Onze Christelijke scholen zijn geroepen in het onderwijs de taak van de ouders voort te zetten. Want toch zijn de scholen een zaak van de OUDERS! En de ouders zijn geroepen om hun kinderen naar die scholen te zenden, die de eerste beginselen van Gods Woord en Wet ZUIVER handhaven en daarin onderwijzen. Helaas is het met de z.g.n. Christelijke scholen, zelfs op Geref. grondslag, zeer droevig gesteld, wat het onderwijs in Gods Woord betreft. Hoe worden in onze tijd al meer de opvattingen van de moderne theologie in het onderwijs ingedragen. Heeft men in zijn omgeving zulk een school op nog zuiver Reformatorische grondslag niet, dan is het van zoveel te meer belang de kinderen die beginnend nauwgezet en zuiver op het hart te binden en met hen daarover te spreken en te zeggen: zó leert Gods Woord het en niet anders! Maar dan is vooral noodzakelijk over uw kinderen „met den Heere” te spreken en hen biddend op te dragen aan Hem, dat Hij hen beware bij de zuivere leer van Gods Woord en bovenal te smeken of de Heere Zijn Woord wilde inschrijven in hun harten, tot hun eeuwig ziele-heil.

Wij hebben weer het kerstfeest mogen overdenken en de kerstgeschiedenis is weer aan duizenden kinderen verteld en de bekende kerstliederen zijn weer gezongen. Maar wat blijkt telkens weer? Dat met verschillende kerstversjes toch zo ongemerkt de leer van de algemene verzoening wordt ingedragen. 't Is een algemene traditie en het klinkt toch zo mooi. Maar is het gevaar niet ernstig? Zie men toch nauwkeurig toe bij de voorbereidingen, die voor het te houden kerstfeest worden gemaakt. Ook geldt dit bijzonder van de keuze van de boekjes, die de kinderen krijgen. In hoeveel christelijke kerstboekjes worden niet de Remonstrantse tendenzen gevonden! Om nog even op onze scholen terug te komen, willen we nog even opmerken, dat men wel eens zegt: ik doe mijn kinderen liever op een „openbare school, want daar wordt toch ook wel godsdienst-onderwijs gegeven. Ja, maar dat is toch uit een heel ander beginsel. Gods Woord en Zijn beginnende vormen niet maar een ONDERDEEL van het onderwijs, als een afzonderlijke Bijbelles die verteld wordt, maar het wezen van een zuivere christelijke school bestaat toch daarin, dat Gods Woord in heel het onderwijs, in al de leerstoffen, zal moeten doortrekken als een ZUURDESEM, naar de zin van de gelijkenis van die vrouw, die een zuurdeeg nam en die verborg in drie maten meel, totdat het geheel gezuurd was.

In een volgende les willen we D.V. nog even verder op de verhoudingen ingaan, tussen ouders en kinderen in verband met de noodzakelijke beleving en zegen van het gezag.

E.

v. L.

Ontmoetingsdagen in 1974

We hebben er al melding van gemaakt, dat D.V. de eerste ontmoetingsdag van vrienden en vriendinnen van „Bewaar het Pand” zal worden gehouden in de kerk van Sliedrecht-centrum op zaterdag 20 april aanstaande. Thans is het mogelijk mede te delen hoe we ons die dag hebben voorgesteld, namelijk als volgt:

MORGENSAMENKOMST, aanvang half 11:

Opening: Ds. G. Blom;
Spreker: Ds. D. Slagboom;
Sluiting: Ds. R. Kok.

Pauze.

MIDDAGSAMENKOMST, aanvang 2 uur:

Opening: Ds. P. van Zonneveld;
Spreker: Ds. H. C. van der Ent;
Sluiting: Ds. M. C. Tanis.

De onderwerpen, waarover gesproken zal worden, zijn nog niet bekend. Zo mogelijk worden deze in het volgende nummer meegedeeld.

De reis naar Sliedrecht is niet moeilijker dan die naar Dordrecht, waar we intussen al drie keren zijn samengekomen. Mogelijk zijn er bezwaren door de benzine-distributie, maar de liefde is vindingrijk. Wanneer men tijdig van noord tot zuid en van west tot oost overweegt wat gedaan moet worden om die bezwaren te overwinnen, dan is naar de tegenwoordige omstandigheden gerekend redelijkerwijze aan te nemen, dat velen de reis naar Sliedrecht zullen kunnen ondernemen. Er zijn in alle streken wel actieve lezers van ons blad, die dit plaatselijk of regionaal kunnen en willen regelen. Mogen we op hun medewerking rekenen? Het is wel van belang, dat men dit niet uitstelt, maar dadelijk de hand aan de ploeg slaat.

We verwachten, dat er nu meer bezoekers aangewezen zullen zijn op vervoer per trein. We hopen het hun gemakkelijk te maken. Het ligt in de bedoeling, dat er bij het stationsgebouw te Sliedrecht bussen gereed staan om de bezoekers naar het kerkgebouw te brengen. Na de middagsamenkomst zullen zij weer naar het station worden gebracht.

In het volgende nummer komt hierover nog wel een nadere mededeling.

De kerk heeft de beschikking over een grote zaal, waar velen gelegenheid zullen hebben om hun brood, waar ze zelf voor moeten zorgen, op te eten. Evenals vorige keren zal gezorgd worden voor gratis koffie en zo nodig ook voor frisdrank.

De tweede ontmoetingsdag in 1974 zal D.V. in Zwolle worden gehouden. De keuze is op deze plaats gevallen, omdat zij gunstig ligt voor de bezoekers uit het noorden. We hebben de beschikking kunnen krijgen over het Hervormde kerkgebouw. Daarin is ruimte genoeg om zoveel te zetten, dat we alle bezoekers daar kunnen opvangen. De datum van deze ontmoetingsdag is gesteld op zaterdag 24 augustus aanstaande. Wie er D.V. zullen spreken is nog niet vastgesteld. Dat hopen we tijdig tevoren in ons blad te kunnen mededelen.

Men kan ook voor deze dag al plannen maken. Maar laat niemand vergeten, dat we in alles van de Heere en Zijn gunst geheel afhankelijk zijn.

B.

Genesis 2 en 3

22

De volgende paragraaf van het boek van prof. Oosterhoff heeft tot opschrift: **De werkelijkheid in Genesis 2 en 3.**

„Het gaat bij de symbolische beschrijving niet minder om werkelijkheden dan bij de exakt-historische. De profeten beschrijven gebeurtenissen, feiten. Daar gaat het ook om in Gen. 2 en 3. Het gaat om „historie”.

Wanneer men echter onder historie verstaat gebeurtenissen in het verleden, die dateerbaar zijn en verifieerbaar door wetenschappelijk onderzoek, dan geven deze hoofdstukken geen historie in die zin. De feiten, die Gen. 2 en 3 ons meedelen, zullen door de wetenschap nooit gevonden worden. Ze rusten op openbaring en kunnen al-

leen door het geloof geweten worden. Daarom mag men er de resultaten der wetenschap ook niet op toepassen of daardoor er aan tornen of trachten ze daarin in te passen.”

Aldus de schrijver. En verder: „Gen. 2 en 3 bieden historie, die verleden en tegelijk nog elke dag hoogst aktueel is. Daarom is het woord historie voor waar het in Gen. 2 en 3 om gaat eigenlijk veel te zwak. Maar het kan wel aanduiden dat het gaat om geschiedenis, feiten, werkelijkheid.

We mogen niet zeggen, dat Gen. 2 en 3 ons slechts de geschiedenis geven van elk mens in zijn afval en opstand tegen God. Dat doen ze ook. De geschiedenis van Adam en Eva is de geschiedenis van ons allemaal. Er zijn nauwelijks hoofdstukken in de bijbel die ons zo duidelijk zeggen wat onze zonde is dan deze eerste hoofdstukken uit de bijbel. Ons aller zonde is opstand en ongehoorzaamheid tegenover God. We grijpen allemaal naar de verboden boom om als God te zijn en zelf te bepalen wat goed is en wat kwaad. Geen God boven ons is de wil van ieder mens zoals hij van nature is. Die vijandschap jegens God is het bedenken van ons aller vlees, zoals de apostel Paulus daarvan spreekt (Rom. 8:7).

Maar de hoofdstukken zeggen meer. We krijgen maar niet de projectie van het heden in een ver- verleden, maar het heden wordt doorlicht met wat eens in het verleden is geschied.”

We citeren nog een en ander: „De hoofdstukken laten ons heel reëel zien wie de mens is en hoe zondé en dood in de wereld gekomen zijn. Ze wijzen ons heen naar diep ingrijpende werkelijkheden aan het begin van de mensheidsgeschiedenis. Het gaat om wat „in den beginnen” is geschied. Toen is maar niet alleen de hemel en de aarde geschapen (Gen. 1:1), maar heeft ook plaats gehad wat we lezen in Gen. 2:4. Eerlijke exegese kan er niet om heen, dat het de schrijver om feiten gaat, die aan het begin van de mensheidsgeschiedenis hebben plaats gehad.”

„De mens wordt getekend als schepsel Gods (Gen. 2:7).

Er wordt niet precies gezegd hoe God de mens geschapen heeft. Wat we daaromtrent te horen krijgen is symbolische taal.”

We lezen verder en komen telkens weer de opvattingen van de schrijver tegen, ingevlochten als het ware in de onder ons als vaststaande waarheid. B.v.: „God bedoelde voor de mens het leven. Het leven in de volle zin van het woord. Het leven in zijn gemeenschap. Dat wordt getekend door de boom des levens waarvan de mens vrij stond te eten. Hij stond dan ook midden in de hof. Dat is in de oud-oosterse wereld, tegen de achtergrond waarvan wij Gen. 2 en 3 voortdurend moeten lezen, iets unieks. De levensboom was overal bekend. Maar hij was alleen voor de goden bestemd. In het bijbels paradijsverhaal mag de mens er van eten.”

En: „In het paradijsverhaal wordt dat uitgedrukt door de boom van het kennen van goed en kwaad. Bepalen wat goed is en wat kwaad is iets dat alleen staat aan God. Daarom is die boom verboden aan de mens. Dat is een absoluut verbod. Van een op de proef stellen van de mens is geen sprake.”

Eveneens: „In de slang komen demonische machten openbaar. Het verhaal vertelt niet dat de slang de duivel of de satan is. Daar heeft de schrijver waarschijnlijk niet eens aan gedacht. Hij moet bij de slang gedacht hebben aan de functie die deze had in zijn tijd en in zijn omgeving. De slang was in de oud-oosterse wereld wijsheids- en levensdier. De slang werd goddelijk vereerd.”

Verder: „De slang is in Gen. 3 een dier en niet de duivel. Maar wij moeten in het oog houden, dat in de oud-oosterse wereld de slang maar niet een dier was zoals wij hem kennen als een dier. Voor de Egyptenaar, de Babylonier en de Kanaäniet was de slang een goddelijke incarnatie, maar voor de schrijver van Gen. 2 en 3 was hij een anti-goddelijke incarnatie, de incarnatie van een demonische macht.”

Deze en nog meer gedachten van prof. Oosterhoff zijn we al eerder in onze artikelen tegengekomen. Toen hebben we er in het kort bij stilgestaan. We behoeven er nu niet opnieuw op in te gaan.

B.

Gideon 16 (Richt. 6:23)

Gideon vreesde toen het offer door het vuur uit de rots verteerd werd. Hoe was hij waardig verteerd te worden. Hoe zijn wij allemaal waardig verteerd te worden. Want we zijn en blijven onheilige, zondige mensen.

Doch de Heere had gedachten des vredes over Gideon en niet des kwaads. Dat werd hem dan ook van de hemel duidelijk gemaakt, toen de HEERE tot hem zeide: Vrede zij u, vrees niet, gij zult niet sterven.

Gideon vreesde door 't wraakzwaard van Gods gerechtigheid te zullen sterven en nu hoort hij uit des HEEREN eigen mond, dat Hij met Gideon in vrede leven kan, omdat Hij bevredigd is door het gebrachte offer, zij het dan dat dit offer een voorlopig karakter droeg. Het had ten tijde van Gideon nog geen wezenlijke betekenis, daar brandofferen, noch offers voor de schuld voldeden aan Gods eis, noch eer. Het ware Offer dat God alleen heeft kunnen bevredigen en ook bevredigd heeft, dat is gebracht door de Heere Jezus. Doch daar hebben we de vorige keer al op gewezen.

Vrede zij u, vrees niet gij zult niet sterven.

Op zichzelf is dit een zeer rijke toezegging van Gods wege. Alle woorden, die de Heere gesproken heeft, zijn waard om overdacht te worden.

„Dat dit zo weinig gebeurt, moet tot onze schande worden gezegd. We horen mensen aan. Hun woorden leggen, naar wij denken, gewicht in de schaal. Als de z.g.n. „groten der aarde”, grote woorden spreken, dan gaan de koersen op de beurzen daarmee op en neer. We denken, dat de vrede afhankelijk is van mensen, al is al duizendmaal en meer aangetoond, dat niemand enige vrede garanderen kan.

Het woord „vrede”, daar zitten een hoop mensen mee. Ik geloof ook van jonge mensen. Het is nog maar enkele weken geleden kerstfeest geweest. Toen is er weer gepreekt over „vrede op aarde”, en gezongen niet minder. Doch als we onze blik over de aarde laten gaan, dan is het allerminst „vrede”. We leven in een wereld vol onrust. Het nieuwe jaar dat we zijn ingetreden belooft ten deze ook niet veel goeds. De spanningen zijn ontzaglijk groot. Ieder vraagt zich af, wanneer men in het midden Oosten de wapenen weer tegen elkaar op zal nemen. Wat zullen de gevolgen zijn van de olieboycot in het jaar 1974? Staan we misschien weer aan de vooravond van een nieuwe wereldbrand? De misdaad neemt hand over hand toe. Het zedelijk peil gaat pijlsnel naar beneden. Een ieder, die niet naast z'n tijd leeft, kan niet anders dan met zorg vervuld zijn, wanneer hij denkt aan datgene wat te wachten staat. Als hij dan het woord „vrede” hoort weerklinken, dan roept dit alleen maar een „droomwereld” op, die in werkelijkheid toch niet blijkt te bestaan. Want het gonst in de wereld van oorlogen en geruchten van oorlogen, op grote en op kleine schaal.

Want als er in de wereld tussen de volkeren al geen vrede is, maar een grenzeloos egoïsme, waarin ieder aan zichzelf denkt, in de veel kleinere sektor van het particuliere leven is het al niet veel beter. Want wie kan er nu zeggen, waarlijk vrede te hebben? Er is twist en tweedracht in de gezinnen. Mannen en vrouwen leven langs elkaar heen. Broers en zusters staan tegen elkaar op. Velen lopen daarbij met problemen rond, betrekking hebbende op hun eigen leven, die men aan geen sterveling ter wereld ooit prijsgeven zal, doch die de vrede des harten verre doet blijven. Men wordt door de innerlijke onrust voortgejaagd over de wereld, en de onuitgesproken zuchten getuigen er van, dat men naar vrede, rust haakt en ze toch niet vindt.

Zeg niet dat de situatie al te somber getekend wordt, want de ambtelijke ervaring heeft ons geleerd, dat dit nuchtere werkelijkheden van het leven zijn.

Hoe zou dit toch allemaal komen? De diepste oorzaak is hierin gelegen, dat de mens een gevallen schepsel is. Hij is van God afgefallen. Hij is tegen God opgestaan. En dit goddeloze benueerd. Het blijft in z'n opstand tegen God voortaan wordt door elk mens van nature gecontiharden. En daarom kan men nooit tot vrede komen. In de wereld niet, en ook in de klein-menselijke verhoudingen niet, waarin we allemaal leven. Ook in het persoonlijke leven niet.

Ieder leeft van huis uit met God in oorlog en daarom ook met de naaste. Want als de verhouding tussen God en ons niet in orde is, dan kan

Voor de jeugd

BESTE JONGELUI!

hij met de naaste ook niet in orde zijn. Het een ligt hier altijd in het verlengde van het ander. De mens is van nature geneigd God en de naaste te haten. En hoe kan er nu van zulk een mens vrede verwacht worden? Hij kan alleen maar verwachten, dat God met Wie hij in vrede zou moeten leven, hem van voor Zijn aangezicht zou wegdoen.

Dat gelooft de wereld niet. Die is daar blind voor en die blijft daar ook blind voor. En al zoeken de „groten der aarde” nu nog zo naar het paradijs op aarde, vinden zal men het nimmer, ook in het jaar 1974 niet. Hebt daarom van de wereld maar geen verwachting, want dan kunnen we jullie niet anders voorspellen dan bittere teleurstelling.

Doch in de kerk moet men ze ook met een lan-taarn gaan zoeken, die dat nog geloven, name-lijk dat we waardig zijn, dat God ons, vanwege ons opstandig bestaan, voor eeuwig van voor Zijn aangezicht zou wegdoen.

O zeker, er zijn er nog wel die dit belijden, en in dat opzicht alleszins rechtzinnig zijn. Maar belijden is nog geen beleven.

Als men dat gaat beleven, dan gaat men vrezen. En daar heeft Gideon iets van verstaan, en daar leren allen iets van verstaan, die wezenlijk met God te doen krijgen.

Terwille van het Offer nu, kan de Heere tot de-zulken van „vrede” spreken. Dat heeft Hij dan ook tegen Gideon gedaan. Hij behoefde niet te vrezen, want hij zou niet sterven. Dit „zeggen” van God, is toch wel een duidelijk bewijs, dat Gideon vreesde te sterven. Nu, zegt de Heere, dat hoeft niet. Je hoeft niet te vrezen, gij zult niet sterven. Want Ik heb Mijn Zoon bereid ge-vonden, om in de plaats van zondaren te sterven, om Zijn leven tot een offer te geven.

Dat moest toen nog wel gebeuren, maar van God uit gezien, was dit van eeuwigheid af al een uitgemaakte zaak. En daarom kon Hij in de tijd Gideon en de ganse oud testamentische Kerk ge-nade bewijzen.

Wij leven nu in het nieuwe testament. Het enige Offer is gebracht, en daarom kan God ook tot ons van „vrede” spreken. Het is heel eenvoudig, een verklaring van God aan de ziel, dat Hij be-vredigd is, dat aan de eis van Zijn recht voldaan is, dat de schuld betaald is. Het is een verklar-ing van God, dat Zijn Eniggeboren Zoon ge-storven is, en daarom behoeven degenen, die in de Zoon geloven, niet meer te sterven. „Die in

Mij gelooft en leeft, die zal niet sterven in der eeuwigheid”, zo heeft Jezus eens tegen Martha gesproken, en zo is het ook.

Als men dit nu uit des Heeren mond verneemt, terwijl men vrezende en bevende voor Hem staat, dan wijkt ook de vrees uit het hart. Dan komt er vrede voor in de plaats. Dat is een won-derlijke vrede. Vrede met God! Wij dan gerecht-vaardigd zijnde door het geloof, hebben vrede bij God, door onze Heere Jezus Christus, zo ge-tuigde Paulus in Rom. 5:1.

Wie vrede met God heeft, heeft ook vrede met de naaste. Dat kan niet uitblijven. Te denken vrede met God te hebben en in onvrede met de naaste te kunnen leven, dat is niets anders dan zelfbedrog.

Die wonderlijke vrede nu, wordt alleen beleefd door het geloof. Doch daar een gelovige niet al-tijd zichzelf gelijk is, wordt dit vaak weer zo gemakkelijk verstoord. Zodra men niet meer in het geloof leeft, dat is in constante verbonden-heid aan God en Zijn woord, dan raakt men weer uit de koers. Dan wijkt de vrede uit het hart. Vrede is daarom zulk een teer bezit. Het is zalig als men het hebben mag, doch droevig als men het missen moet.

Nu mag hier niet over het hoofd worden ge-zien, dat dit woord gesproken is door de HEERE, dat is Jahwe. Dat is de getrouwe Verbondsgod.

Hij neemt Zijn woord nooit terug. Doch als men door eigen schuld de vrede des harten missen moet, dan kan het de schijn hebben, alsof de Heere Zijn woord teruggenomen heeft. Doch dit is dan alleen maar schijn. De Heere verbergt dan Zijn aangezicht, waardoor de vrede in de bele-ving gemist wordt. Men kan ze dan alleen weer terug krijgen, door tot de Heere weder te ke-ren, met belijdenis van zonde en schuld. Wie dan zijn zonde belijdt en laat, die krijgt weer vergif-fenis, die mag weer in de vrede delen. Dan wijkt de vrees. Hij mag weer geloven dat hij niet ster-ven zal, omdat de Heere Jezus Christus eenmaal gestorven is, en dat hij daarom nu een recht op het eeuwige leven heeft, ondanks al zijn afma-kingen. Maar het is dan een recht wat niet door de zondaar verworven is, doch door de Heere Jezus Christus, en wat aan de zondaar uit gena-de geschonken wordt.

Dat is een vrede die de wereld niet kent en heeft noch geeft. Het is een vrede die alleen gekend en beleefd wordt door diegenen die voor de Heere hebben leren vrezen. Zij behoeven niet te vrezen.

Als die vrede niet gekend wordt, dat men dan vrede!

Lieve vrienden, ik ga weer eindigen. De vrede met God, door het geloof in de Vredenvorst, zij jullie aller deel in 1974. Wie waarlijk vrede met God heeft, heeft rust, in deze wereld, die zo vol onrust is.

Jullie aller vriend,

Ds. H. C. v. d. Ent.

Boekbespreking

GOEDE MOED, dagkalender 1974

Uitgeverij D. J. Brummen B.V., Dordrecht.

Uitgeverij Swmpwr Agendo B.V., Apeldoorn

We kregen weer eens een ex. van „Goede Moed” ter recensie. Het betreft de 8e editie van deze dagkalen-der, in boekvorm uitgegeven.

De kalender heeft voor elke dag een korte overden-king. De stukjes zijn bewerkt door 12 predikanten. Volledigheidshalve laten we hier de inhoudsopgave volgen: Januari Johannes 1-10 ds. R. van Beek, fe-bruari Trouw ds. J. van Mulligen, maart Christus in het O.T. ds. H. C. v. d. Ent, april Lijdens- en Paas-evangelie ds. J. H. Carlier, mei 1 Thessalonicenzen ds. G. Bijkerk, juni De Heilige Geest ds. P. van Zonne-veld, juli Ps. 61-89 ds. J. H. Velema, augustus He-breeën en Jakobus ds. J. de Jong, september Job ds. W. Steenbergen, oktober De woestijnreis ds. B. de Romph, november 1 Samuël ds. W. J. Quist, december Geloven ds. A. J. Otter.

Het is moeilijk om in het kort een goede beoordeling te geven. In de medewerkers weerspiegelt zich de gro-te verscheidenheid in ons kerkelijk leven. Dat komt ook in de bijdragen uit. Er zijn er bij, die ons toe-spreken en stemmen tot nadenken en zo ook kunnen beantwoorden aan het doel: moed te geven onder Gods zegen in het gejaagde of beproefde leven vandaag. Maar dan moet er ook de rechte verbinding aan de Heere zijn, iets wat zo weinig wordt gevonden. Wan-neer dat niet of niet voldoende in de bijdragen tot zijn recht komt, zijn deze te algemeen gesteld en niet per-sonlijk gericht.

Uit het feit, dat het boekje elk jaar opnieuw ver-schijnt blijkt, dat er belangstelling voor is. We mogen van harte wensen, dat de Heere het zaad van Zijn woord, dat ook hier gestrooid wordt, moge doen val-len in een door Zijn Geest weltoebereide aarde. Dan krijgen we ook onderscheidings-vermogen in wat we lezen. De prijs is f 5,75.

B.

LANGE HANS, de kleermaker van Middelburg door A. G. Eggebeen - Uitgeverij De Banier Utrecht.

De schrijver van dit boek heeft gebruik gemaakt van oude gegevens. We lezen van hagepreken, van gevechten en van beeldenstormers en van vrije godsdienstoefening in Middelburg. We worden ver-plaatst naar het jaar 1566. We zouden graag nog iets meer gehoord hebben over de verdere refor-matie in de Zeeuwse hoofdstad. Was in 1566 de psalmberijming van Datheen al algemeen be-kend?

Het boek kost in geplastificeerde band f 5,75. B.

DANKBETUIGING

Wij danken allen hartelijk voor de zeer vele en hartelijke blijken van belangstelling en medeleven ons betoond tij-dens de langdurige ziekte, en na het overlijden van mijn innig geliefde vrouw en onze onvergetelijke, zorgzame moeder.

CORNELIA GIJSINA VAN HETEREN - KLEIJN

Het is ons zeer verkwikkend geweest in de weg van lijden en rouw.

J. VAN HETEREN en KINDEREN

SLIEDRECHT, Adm. de Ruyterstraat 90

NEDERLANDSE VERENIGING TOT BEVORDE-RING VAN DE ZONDAGSRUST EN DE ZONDAGSHEILIGING, gevestigd te Ede.

JAARVERGADERING

op D.V. zaterdag 12 januari 1974 in een zaal van de „Re-hoboth”-kerk der Geref. Gem., Nairacstraat te BARNEVELD.

Aanvang om 14.30 uur.

Slotwoord door de Weleerwaarde Heer **Ds. H. A. Vosman**, predikant van de Oud Geref. Gem. te Rijssen.

Vertrektijd trein uit Utrecht via Amersfoort om 13.26 uur.

Vertrektijd trein uit Ede-Wageningen 14.00 uur.

Voor belangstellenden: Het Jaarverslag der Vereniging, in brochurevorm, is kosteloos verkrijgbaar bij de ledenadmi-nistratie: **Acacialeen 5 te Leusden-C** of op het correspon-dentieadres: **Schraas 7 te Ederveen**.

Aangeboden:

„**HET HUIS MET BEZEMEN GEKEERD**” (Tijdschrift), door wijlen Prof. G. Wisse à f 2,75, franco.

De baten zijn bestemd voor arme en behoeftige christenen in het buitenland.

Te bevragen **H. BAKKER**, Pyramideweg 22, Urk
Telefoon 05277 - 1503.

Het adres voor al Uw

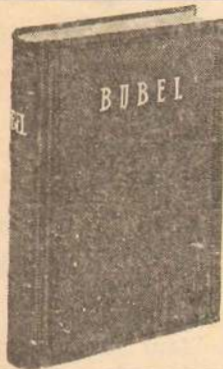
GOEDE BOEKEN

lees- en prekenboeken, bijbels (uitsluitend statenvertaling) en psalmboekjes is

G. KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal
Telefoon 08385 - 13978 - Postbus 177

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77)

Voor al uw boeken, bijbels en psalmboeken

BELEefd AANBEVELend

Boekhandel Van Leeuwen

POSTBUS 39, URK

TELEFOON 05277 - 1783

B.G.G. 05250 - 1531

Voor bijbels, boeken en muziek

Is **LINDENBERG uniek!**

Grote voorraad

Snelle levering,

ook van de allernieuwste uitgaven

LINDENBERG'S BOEKHANDEL

Slaak 8 (postbus 4209)

ROTTERDAM-16

Telefoon 010 - 12 89 34

Vele kwalen vinden hun oorzaak in

Nervositeit,

vandaar, de steeds toenemende vraag naar onze doeltref-fende en beslist on-schadelijke

ZENUWKRUIDEN

Kuur voor een maand f 8,50 (verzendkosten inbegrepen)

Drogisterij

SIKKING

Barvoetstraat 5

Haarlem

Telefoon 023-312882

Giro 190609

„**REPOS AILLEURS**” **DRIEBERGEN**

Ideaal gelegen rust-oord voor hen die er nodig even uit moeten voor rust of gezondheid - 700 m van de kerk.

Telefoon 03438 - 2466.